

Taxa för avgifter vid placeringar utanför
det egna hemmet inom avdelningen
individ och familj

TAXA FÖR AVGIFTER VID PLACERINGAR UTANFÖR DET EGNA HEMMET INOM AVDELNINGEN INDIVID OCH FAMILJ (SOCIALFÖRVALTNINGEN)

1 Inledning

För tjänster och andra nyttigheter som en kommun är skyldig att tillhandahålla får kommunen endast ta ut avgifter om det följer av lag eller annan författning, 2 kap. 5 § kommunallagen (2017:725). Stödet för att ta ut avgifter inom socialnämndens verksamhetsområde återfinns i 8 kap. 1 § socialtjänstlagen (2001:453).

Utgångspunkten är att kommunerna får ta ut ersättning för uppehälle från en *vuxen* person som på grund av missbruk av alkohol, narkotika eller därmed jämförbara medel får vård och behandling i ett hem för vård eller boende eller i ett familjehem. Det ska vara fråga om skälig ersättning som högst får uppgå till det belopp som anges i 6 kapitlet 1 § socialtjänstförordningen (2001:937), i dagsläget 80 kronor per dag.

Om ett *barn* under 18 år genom socialnämndens försorg får vård i annat hem än det egna, är föräldrarna skyldiga att enligt 8 kap 1 § 2 stycket SoL i skälig utsträckning bidra till kommunens kostnader. Det belopp som ska betalas beräknas efter samma grunder som om det gällde att bestämma återbetalningsskyldighet för var och en av dem enligt lagen om underhållstöd. Det belopp som var och en av föräldrarna ska bidra med får inte överstiga vad som för varje tid motsvarar underhållsstödsbeloppet enligt 18 kap. 20 § socialförsäkringsbalken (2010:110), f.n. mellan 1 573 kronor till och med den månad då barnet fyller 11, till 1 723 kronor i månaden från och med månaden efter den barnet har fyllt 11 år, till 2 073 kronor i månaden efter den månad då barnet har fyllt 15.

Så snart det står klart att det kan bli aktuellt med en insats i form av en placering skall den vuxne vårdtagaren samt föräldrar till placerat barn informeras om sin ersättningskyldighet för vården samt vilka konsekvenser det i övrigt innebär för deras ekonomi.

2 Vuxen vårdtagares ersättningskyldighet till kommunen

När vuxna vårdtagare vistas i hem för vård eller boende samt familjehem betalar han/hon inte för vård och behandling men kan behöva betala för mat och boende. Kommunen har rätt att ta ut lika mycket per dygn som man betalar om man vårdas på sjukhus men en bedömning av den enskildes betalningsförmåga måste göras i samband med att egenavgiften fastställs.

2.1 Föräldrars ersättningskyldighet till kommunen

När ett barn dygnetrunt placeras genom kommunens försorg ska regelbundet en utredning om föräldrarnas försörjningsförmåga göras och beslut ska fattas enligt följande:

- *Beslut om föräldrarnas ersättning skall alltid fattas så snart placeringstiden överstiger en månad.* Om placeringstiden överstiger en månad gäller ersättningsskyldigheten från den dag placeringen verkställdes, vilket innebär att beslut ibland blir retroaktivt.
Detta gäller oavsett om det är en stadigvarande placering, en tillfällig placering under utredningstiden eller om barnet flyttas. Det avgörande är att föräldern inte har barnet hemma på minst en månad.
- *Ett beslut ska fattas för vardera föräldern.*
Det gäller även om föräldrarna är sammanboende eftersom de kan ha olika antal barn, vilket påverkar avgiftens storlek.
- *Beslutet skall alltid innehålla ett beslutat ersättningsbelopp.*
Ersättningsbeloppet kan vara 0 kr. Beloppet får inte överstiga var som för varje tid motsvarar underhållsstödsbeloppet. Beslutet kan omprövas under hela placeringstiden. Föräldrarna har skyldighet att meddela ändrade förhållanden.
- *Om det framräknade ersättningsbeloppet blir lägre än 90 kr per barn och månad tas ersättning inte ut från föräldern.*
- *Barn placerade i lägenheter hyrda av Flens Kommun.*
Då ett barn är placerat i lägenhet hyrd av Flens Kommun har föräldrarna fortfarande försörjningsplikt för barnet. Detta betraktas enligt lagstiftningen inte som vård vilket innebär att en utredning om föräldrarnas försörjningsförmåga görs. Föräldrarna betalar sedan utifrån förmåga för placerat barn och eventuell resterande del kompletteras av försörjningsstöd.

3 Avgifter som avses

För vuxna vårdtagares vistelse i hem för vård eller boende samt familjehem gäller att betalningen sker via räkning från socialförvaltningen. Beräkningen grundar sig på att den enskilde och hans/hennes familj garanteras ett förbehållsbelopp innan avgift uttas.

När det gäller beräkningen av avgiften avseende barn under 18 år ska den göras på var och en av föräldrarna, även om de är sammanboende. Föräldrarna kan ha olika antal barn. Det belopp som var och en av föräldrarna skall bidra med får dock inte överstiga vad som för varje tid motsvarar högsta underhållsstödsbeloppet.

4 Inkomstbegrepp

Den enskilde har skyldighet att lämna uppgifter om inkomster och andra förhållanden som behövs för att beräkna förbehållsbelopp och avgifter. När vårdtagare av någon anledning

inte lämnar uppgifter till kommunen får kommunen använda sig av tillgängliga uppgifter t.ex. från Försäkringskassan.

4.1 Huvudregel

Huvudtillämpningen av avgiftssystemets nettoinkomstbegrepp är att den enskildes olika bruttoinkomster läggs samman varefter samtliga skatter avräknas. Bostadsbidrag och särskilt bostadstillägg skall räknas som inkomst.

Alla avgifter avrundas till närmaste hel krona.

4.2 Följande inkomster räknas samman när det gäller vuxna

Innan avgift uttas skall den enskildes och hans/hennes familj tillförsäkras ett förbehållsbelopp som uträknas enligt följande:

Som inkomst räknas:

- Lön efter skatt
- Sjukpenning/föräldrapenning
- Sjukbidrag/pension
- A-kassa/KAS
- Utbildningsbidrag
- Barnbidrag/flerbarnstillägg
- Bidragsförskott/underhållsbidrag
- Bostadsbidrag/hyresinkomst

Godkända utgifter (betalningsposter, se riksnorm baserad på % av prisbasbeloppet)

- Fickpengar
- Kläder/skor

Vid eget boende

- Boendekostnad (netto)
- Hushållsel (faktisk kostnad)
- Hemförsäkring (faktisk kostnad)
- Hushållskostnad inom riksnorm
- Hemresor
- Fackföreningsavgifter
- Övriga godkända kostnader efter individuell prövning (kan även gälla sammanboende)

I fickpengar ingår:

- Länskortskostnad
- Hälsa och hygien (tillgodoses vid hemmet)
- Fritid (tillgodoses vid hemmet)
- Matkostnad vid permission i helgerna

Från inkomster dras förbehållsbelopp enligt ovan. Av eventuellt överskott kan för närvarande tas ut maximalt 80 kronor/dag dvs 2400 kronor/månad. Lägre avgift kan tas ut, likaså kan eftergift ges (9 kap. 4 § SoL). Överskottet dividerat med 30 dagar är avgift per dag. Lägsta avgift vi tar ut är 90 kronor/månad.

4.3 Följande inkomster räknas samman när det gäller barn upp till 18 år

Beräkning av föräldrars inkomster och grundavdrag i lagen om underhållsstöd 25-27 §§. Inkomstberäkningen baseras på den senaste taxeringen. Vid beräkning av kapitalinkomst skall hänsyn tas till realisationsförluster och uppskovsavdrag vid byte av bostad. Som inkomst för den ersättningskyldiga föräldern räknas:

- Inkomst av tjänst
- Inkomst av kapital
- Inkomst av näringsverksamhet

Den framräknade summan dvs årsinkomstbeloppet minskas med 100.000 kronor. Beloppet som återstår läggs till grund för beräkning av ersättningsbeloppet.

På kommunens begäran skall Skattemyndigheten lämna ut de inkomst- och förmögenhetsuppgifter som behövs för att fastställa en förälders ersättningsbelopp enligt 6 kap 2 § socialtjänstförordningen.

Ersättningsbeloppet beräknas som en viss procent av föräldrarnas inkomst enligt ovan. Procenttalet bestäms med hänsyn till samtliga barn föräldern är försörjningskyldig för enligt 7 kap. 1 § föräldralken (1949:381).

Procentsats per barn:

1 barn 14 %	2 barn 11,5 %	3 barn 10 %	4 barn 7,75 %	5 barn 6,4 %
6 barn 5,5 %	7 barn 4,85 %	8 barn 4,38 %	9 barn 4 %	10 barn 3,7 %

Barnets egna inkomster

Ett barn kan ha egna inkomster t.ex. barnpension, efterlevande stöd, pengar från försäkring etc. som kan komma att påverka nivån på föräldrarnas ersättning till kommunen.

4.4 Jämkning

Om den enskilde vårdtagaren saknar inkomst eller har så låg inkomst att full avgift inte tas ut kan avgiften fastställas till ett lägre belopp eller efterges helt enligt 9 kap 4 § SoL. Om den enskilde genom att betala avgiften blir berättigad till ekonomiskt bistånd bör avgiften efterges.

Bedöms de framräknade beloppen som oskäliga i förhållande till respektive förälders ekonomiska förmåga, sociala situation eller för att de t.ex. står för vissa av barnets

kostnader kan ersättningen jämkas till en skälig nivå. Jämkning kan ske redan från början eller vid ett senare tillfälle.

4.5 Ändring av ersättningsbeloppen

Den enskilde är skyldig att själv informera om ändrade förhållanden som sker under året och som kan påverka beräkningen av avgiften. I de fall uppgifter framkommer om ändrade förhållanden beträffande inkomster under innevarande år skall hänsyn tas till detta vid nettoinkomstberäkningen.

Avgifterna får räknas om utan föregående underrättelse om ändringen föranleds av förändringar i prisbasbeloppet. Varje nytt beslut ska meddelas den enskilde. Av beslutet skall framgå underlaget för den nya avgiften.

En förälders försörjningsskyldighet kan ändras genom att flera eller färre barn skall försörjas. Förändringen påverkar procentsatserna vid beräkning av ersättningsbeloppets storlek. Omräkningen görs i anslutning till den förändrade försörjningsskyldigheten och kan således ske när som helst under året.

Beträffande barn som fyller 18 år under pågående placering så upphör vårdnadshavarnas betalningsskyldighet i och med 18 års dagen.

4.6 Årlig omräkning

Den årliga omräkningen som grundar sig på en ny taxering är inte ett nytt beslut om att betala ersättning till kommunen utan endast en omräkning av beloppet. Delgivning av beräkningsunderlaget ska därför inte ske. Respektive förälder ska underrättas om det nya ersättningsbeloppet.

5 Överklagande

Beslut om förbehållsbelopp och avgifter för den enskilde kan överklagas genom förvaltningsbesvär av den som är berörd av beslutet eller dennes ställföreträdare. Socialnämndens beslut om vad en förälder skall betala i ersättning till kommunen kan ej överklagas med förvaltningsbesvär.

6 Utebliven betalning

Om den vuxna vårdtagaren inte betalar sin del i kommunens kostnader för vården får kommunen väcka talan hos förvaltningsrätten inom tre år efter det kommunens kostnader uppkommit. Talan väcks vid förvaltningsrätten vars domkrets omfattar den kommun där den enskilde är bosatt. För kommuninvånare i Flen är det förvaltningsrätten i Linköping som är behörig domstol.

Om förälder inte betalar den fastställda ersättningen bör kommunen i första hand i samråd med den betalningsskyldige göra en betalningsplan. Är barnet placerat enligt socialtjänstlagen har kommunen enligt 9 kap 3 § Socialtjänstlagen möjlighet att hos förvaltningsrätt där föräldern är bosatt söka talan om ersättning. Kommunen bör innan talan sker göra en ny prövning av föräldrarnas ekonomiska förhållanden och bör inte vidhålla sina ersättningsanspråk om detta leder till att föräldern kommer sakna medel till sin eller familjens försörjning.

7 Prisbasbeloppet

Riksdagen fastställer prisbasbeloppet årligen utifrån vilket aktuellt förbehållsbelopp ska beräknas.

8 KommunikERING och delgivning

Beräkningsunderlag görs för vad vuxen vårdtagare skall betala i egenavgift. Om möjligt ska uträkningen undertecknas av den enskilde. KommunikERING sker genom att en kopia av uträkningen sänds till den enskilde. Originalen i akten.

Innan beslut fattas om att föräldrar ska betala ersättning till kommunen för ett barn under 18 år som får vård utanför det egna hemmet ska beräkningsunderlaget och beräknad ersättning kommuniceras dem. Föräldrarna blir därigenom informerade om betalningssättet och ges möjlighet att eventuellt begära jämkning av ersättningsbeloppet. Föräldrarna ska informeras om att beloppet omräknas årligen fr.o.m. februari samt när antalet barn, som de är försörjningsskyldiga för, ändras. Det slutgiltiga beslutet om ersättningsbeloppet med uppgift om hur det skall betalas delges respektive förälder.